

הלון פרק שביעי עירובין

עין משפט גזירה

ב א מיי פ"ח מהלכות
ע"ז הלכה ג טו"ש
י"ד ס' קצ"ט ע"פ י"ב
ב א ג מיי פ"ח מהל'
עירובין הלכה י"ט
סמג ע"ז א טו"ש פ"ח
ס' ט"ג:
ב א ג מיי פ"ח מהל'
עירובין הלכה כ
סמג שם טו"ש פ"ח ס' י
סמג ע"פ ט:
ב א ג מיי שם טו"ש
פ"ח ס' שפ"ט ע"פ
ג:

ב א ג מיי פ"ח מהל' י"ט
הלכה ו סמג ע"פ ז
ולאין פה טו"ש פ"ח ס'
מקמ ע"פ י:
ב א ג מיי פ"ח מהל'
עירובין הלכה י"ט
ופ"ח הלכה ה סמג ע"פ
א טו"ש פ"ח ס' שם
סמג ע"פ י:
ב א ג מיי פ"ח מהל'
עירובין הלכה ז סמג
שם טו"ש פ"ח ס' שם:
[בא] ט [מיי] פ"ח מהל'
שכ"ס דין י"ב
טו"ש פ"ח ס' י"ב קמ"ג
זכר אלפס ז"צ פ"ח דף
ק"א: כ"ס דמסכתא וכן
הב"ב הל"ש ע"ש
ובמסכתא דז"צ שפ"טו
[למא]:

רבי יוסי גאון

ובא משנה לפני ר' חייא
ואמר אמר לו ר' ישימאל
ב"ר יוסי בבבלי כל כך
אתה מחמיר בעירובין ר'
חיה בבבלי הוה ואתה
בסוף פרק א' דמסכת
סוכה אמר ריש לקיש
הריני כפרת ר' חיה ובבני.
משחילה נשתכחה תורה
בישראל, עלה עורא
מבבל וסדה, חזורה
ושנתכחה, עלה ר' חיה
הבבלי ובבני ויסדרה,
ובפרק ל"ו כריתות ר'
הושעיה הוה שכיח קמיה
דבר קפרא בשוקא ואתא
לקמיה דר' חייא, ואתה
מוציא בר קפרא שואלו
בבבלי ר' חיה מה בבבלי
אמר ברב ר' זבד, סליק
פרק הלון

רבינו חננאל (המשך)

ר' חייא, אמר רב נתן
נקיטין אהרן שיתופי
מבואות, ואחד עירובי
תחומין צריך לזכות, בעי
רב נתן עירובי תבשילין
צריך לזכות או לא, ואמר
רב יוסף מאי תיבעי ליה
הא אמר שמואל צריך
לזכות, ההוא טרוינא
דלא בעא לאוגרי להו
רשותיה לבי מבוי, ואילו
ואגרו אינהו מדביתיהו,
ואמר להו ר' יודא
שפיר עבידיהו דאשתו
של אדם מערבת לו שלא
מדעתה, וכן (ב)אשתו
של גוי משכרת בלא
רשות בעלה, ואם בא
בעלה הגוי ומתה בטילה
איתה השכירות, ונאסרו
חזרו לאיסורן, וכן אמר
רב יהודה (בר הושעיה)
שמהו דשמואל, אשתו
של אדם מערבת לו שלא
מדעתה, ואותבינן עלייהו
הותבינן נשים שיעריבו
ולשתתפו שלא מדעת
בעליהן אין עירובן עירוב
ואין שיתופן שיתוף,
ופריקין (ב) מתינתא בליל
אסר עלייהו כגון שאינו

רב אמר א"צ צ'כות. דכיון דאסר עליה גמר ומקני ליה ובתחומין
צריך לזכות דלא אסר עליה ולא גמר ומקני כדפירש בקונטרס
ולשמואל צמזמו צריך לזכות דלמקני רשות הוא דקסבר עירוב משום
קנין צפ"י מי שהוליאהו (לש"ל דף מט.) אפילו למ"ד עירוב משום דירה
צריך לזכות כדי שיהא קונה דירה
צבית חזרו ובתחומין סבר שמואל
לאין צריך לזכות דלא קני רשות
אחרים הוא אי נמי כיון דאין מערצין
עירובי תחומין אלא לדבר מלוא משום
מלוא גמר ומקני ועוד כיון דעירובי
תחומין אין מערצין אלא מדעתו
אמירתו כשהוא אומר אל וערב לי
חשובה כוכיה והשתא יש דברים
שאנו מחמירין בחצירות תחומין
לחצרות צריך לזכות לשמואל וצעי
פת ובתחומין אין צריך לזכות ואין
צריך פת ויש דברים שאנו מחמירין
בתחומין טפי דבתחומין צעי ב'
סעודות לכל אחד ובתחצרות זומן שהן
מרוצין סגי [בזמן] צ' סעודות לכולם
וזומן שהן מועטין סגין בגרורות
לכל אחד דלמחמירין (ט) סוף פירקין
וישאלת עירוב ציד חרש שטוה וקטן
אינו עירוב בתחומין ובתחצרות קטן
גובה את העירוב:

מעשה בכלתו בו. פ"י בקונטרס

דהאי עובדא בתחומין
הוה ואע"ג דבחצירות פליגא מתני'
עליה דרז רב תנא הוא ופליג וקשיא
דעיקר וקשיא לא היתה אלא
מחצירות ומהא לא משני מידי וי"ל
דעירובי תחצרות היה המעשה וכן
פירש רבינו חננאל ורז סבר כרבי
ישמעאל וקסבר רז דתנא דידן תנא
בחצירות דבעינן זיכוי כל שכן
בתחומין דתחומין לכולי עלמא צעי
זכיה ולפירוש הקונטרס דמוקי לה
בתחומין יש לומר דרזי חילא ורזי
ישמעאל צ"י יוסי משום צ"י אודו
לבעמינן דר' חייא אית ליה לעיל
בספ"ק (ט) דתחומין דלורייתא ולהכי
מתמיר צהו ור' יוסי דמיקל לבעמינא
דלמך לעיל (דף נ"ה) ספק עירוב כשר:
אמר רב נתן נקיטין אחד
עירובי תחומין ואחד שיתופי
מבואות צריך צ'כות. וכן הלכה וכן
פסק בשאלמות (ט) כפרשת ויהי צלח
דכולס דריכין לזכות עירובי תחומין
וחצירות ושיתופי מצואות ועירובי
תבשילין ואע"ג דבעי רב נתן
עירובי תבשילין מאי הא מסיק אצ"י
דלא שמיע ליה דשמואל דאי שמיע
ליה הוה מייבעיא ליה:

אתו לקמיה דרבי יהודה אמר
הבי אמר שמואל אשתו של
אדם בו, ואם תלמך ואמאי לא
מיימי מדכר יהודה דלמך צ"י סדר
(לש"ל דף ס"ד) משמיה דשמואל שכירו
ולקטיו של נכרי נותן עירובו ודיו
וכל שכן אשתו והוה מיימי מנכרי
אנכרי ויש לומר * דלשמואל אשתו
נימא ליה לאתומי: **רבי אבא**
רבי אבא דרגיל אסר כוון פתח
דעל ערב עמהם וגם אינו אוסר עליהן. כלומר אינו ממחה על [דין] אשתו מפני שעריבה עמהם, אבל אם ממחה
על ידי אשתו אוסר על בני חצרו, וכי קאמר שמואל (כך אסר) [בדאסר] עלייהו [דאצ"י] קשיא דשמואל אדשמואל.
דאמר שמואל אחד מבני מבוי שרגיל ומשתתף עם בני מבוי ומנע ולא רצה להשתתף, בני מבוי נכנסין לביתו
ונטלין ממנו שיתופי מבוי על כרחו. [רגיל אין שאין רגיל לא] קשיין אהרדי דהא רזא דאמר [אשתו] של אדם
מערבת לו שלא מדעתה. אלא לאי הא דמיתה על דיה רוצח ביה עירובי מערבת אשתו, ודשמואל
ודר' חנינא היכא דלא אסר כגון שלא מיתה. נימא סמיע ליה כופין אותו (נושקין) ונעשה לחי וקורה למבוי.

ואין עוועין מפירותיה. דאי לאו דפלחיה לא הוה פרשי מיניה:
נלפני שם ע"ז שהיתה צואתה מדינה: צריך להודיע. אם חפצין
צבך שמה מקפידין בעירובין ואמר צפ"ק (ט) המקפיד על עירובו אינו
עירוב שעינו כרה צואתה פת לימן לחצירו אבל משלו אין צריך
להודיעו דוכין לו לחדס שלא צפוני:
הכא סתן. בעירובי חצירות ומזכה
לסן: **הכא לא סתן.** בעירובי תחומין
קמני לקמן (דף פ"ג) כ"ל משתתפין
בתחומין כו' ולא קמני ומזכה לסן:
ההלכה לנים המרחץ. מצעוד יוס
סוך לתחום עירה ומזכה לה ואסר
לה לחזור: ר' חייא צבלי היה כדלמחמירין
במסכת סוכה (דף כ"ג) עלו ר' חייא
וצניו ויסדוה: ואיבעיא לכו גרסינן:
צ"י דעם עקב. אצ"י לא היה הגון
לפיכך לא חזרו: אק"ף. הרבה
עלי הדרך צבצבלי: ויול אסולמא
לזכר. דרך מסילת (ט) זור: רבי חייא
קאי כרז בתחומין וגבי חצירות
טעמא דרז משום דכיון דקאסר
עליה גמר ומקני ואין צריך זכ"י
ואע"ג דמתני' פליגא עליה דרז רז
תנא ופליג: ר' אבא למאן פליג.
מי אשקח דמאי אכ"ס עליה:
טרוינא. נכרי היה ממונה על כלי
זיין העשויין לשמירת העיר להלחם
על הצרים ודר צעיר: הא דאסר. על
צני המבוי לא צעינן דעמיה ומתני'
צדלא אסר כגון חצר שצין שני
מצואות ורגילה עם זה ולא עם זה:
פני נמי דמסכרה. זמורה שמואל
היכא דלא אסר: וולא נשקף.
אינו רוצה ומתכוין לאסור עליהן:
שאני

ואין טועמין מפירותיה ושמואל אמר * כגון
דאמר הני תמרי לשיכרא דבי נצרפי דשתו
ליה ביום (ט) הגם (ט) (אמר אמיר) ואמר לי סבי
דפומבדיתא הלכתא בוותיה דשמואל מיתבי
כיצד משתתפין במבוי מבואים חבית של
יין ושל שמן ושל תמרים ושל גרוגרות ושל
שאר מיני פירות אם משלו צריך לזכות ואם
משלהו צריך להודיע ומגביה מן הקרקע
משהו מאי משהו נמי דקאמר טפה איתמר
שיתופי מבואות רב אמר אין צריך לזכות
ושמואל אמר צריך לזכות עירובי תחומין
רב אמר צריך לזכות ושמואל אמר אין צריך
לזכות בשלמא לשמואל הכא תנן והכא לא
תנן אלא לרב מאי טעמא תנאי היא דאמר
רב יהודה אמר רב מעשה בכלתו של רבי
אושעיא שהלכה לבית המרחץ והשבה לה
ועירבה לה חמותה ובה מעשה לפני רבי
חייא ואסר אמר לו רבי ישמעאל ברבי יוסי
בבבלי כל כך אתה מחמיר בעירובין כך
אמר אבא כל שיש לך להקל בעירובין הקל
ואבעיא להו משל חמותה עירבה לה ומשום
דלא זכתה לה או דילמא משלה עירבה לה
ומשום דשלא מדעתה אמר להו ההוא מרבנן
ורבי יעקב שמויה לדידי מיפרשא לה מיניה
דרבי יוחנן משל חמותה עירבה ומשום דלא
זכתה לה אמר ליה רבי זורא לרבי יעקב
התם אקוף ויול לסולמא דצור ובע' מיניה
מרב יעקב בר אידי בעא מיניה משל חמותה עירבה ומשום דלא זכתה לה
או דלמא משלה עירבה ומשום דשלא מדעתה אמר ליה משל חמותה
עירבה לה ומשום דלא זכתה לה אמר רב נתן נקיטין * אחד עירובי תחומין
(ט) ואחד עירובי חצירות * אחד שיתופי מבואות צריך לזכות בעי רב נתן
עירובי תבשילין צריך לזכות או אין צריך לזכות אמר ר' יוסף ומאי תיבעי ליה
לא שמיע ליה הא דאמר ר"נ בר רב אדא אמר שמואל * עירובי תבשילין צריך
לזכות אמר ליה אב"י פשיטא דלא שמיע ליה דאי שמיע ליה מאי תיבעי
ליה אמר ליה אמו עירובי תחומין מי לא אמר שמואל אין צריך לזכות ואמר
איהו צריך לזכות הכי השתא בשלמא התם פליגי רב ושמואל וקא משמע
לן בחומרין דמר וכי חומרין דמר אבל הכא אי איתא דשמיע ליה מי איכא
דמאן דפליג ההוא טרוינא דהוה בשכבותיה דרבי יורא א"ל אוגרי לן רשותך
לא אוגרי להו אתו לקמיה דר' זורא אמרו ליה מהו למיגר מדביתיהו אמר
להו הכי אמר ר"ל משמיה דנברא רבה ומנו רבי חנינא * אשתו של אדם
מערבת שלא מדעתו ההוא טרוינא דהוה בשכבותיה דרב יהודה בר
אושעיא אמרי ליה אוגר לן רשותך לא אוגר להו אתו לקמיה דרב יהודה
בר מתנה לא הוה בדיה אתו לקמיה דרב יהודה אמר להו הכי אמר
שמואל אשתו של אדם מערבת שלא מדעתו מיתבי נשים שעירבו ונשתתפו
שלא מדעת בעליהן אין עירובן עירוב ואין שיתופן שיתוף לא קשיא * הא
דאמר הא דלא אסר הכי נמי מסתברא דא"כ קשיא דשמואל אדשמואל
דאמר שמואל * אחד מבני מבוי שרגיל להשתתף עם בני מבוי ולא נשתתף
בני המבוי נכנסין לתוך ביתו ונטלין שיתופן ממנו בעל כרחו רגיל אין שאין
רגיל לא שמע מינה לימא מסייע ליה * כופין אותו לעשות לחי וקורה למבוי
שאני

ג (בריה) דבת יעקב כי ממת
מרב יעקב בר אידי בעא מיניה משל חמותה עירבה ומשום דלא זכתה לה
או דלמא משלה עירבה ומשום דשלא מדעתה אמר ליה משל חמותה
עירבה לה ומשום דלא זכתה לה אמר רב נתן נקיטין * אחד עירובי תחומין
(ט) ואחד עירובי חצירות * אחד שיתופי מבואות צריך לזכות בעי רב נתן
עירובי תבשילין צריך לזכות או אין צריך לזכות אמר ר' יוסף ומאי תיבעי ליה
לא שמיע ליה הא דאמר ר"נ בר רב אדא אמר שמואל * עירובי תבשילין צריך
לזכות אמר ליה אב"י פשיטא דלא שמיע ליה דאי שמיע ליה מאי תיבעי
ליה אמר ליה אמו עירובי תחומין מי לא אמר שמואל אין צריך לזכות ואמר
איהו צריך לזכות הכי השתא בשלמא התם פליגי רב ושמואל וקא משמע
לן בחומרין דמר וכי חומרין דמר אבל הכא אי איתא דשמיע ליה מי איכא
דמאן דפליג ההוא טרוינא דהוה בשכבותיה דרבי יורא א"ל אוגרי לן רשותך
לא אוגרי להו אתו לקמיה דר' זורא אמרו ליה מהו למיגר מדביתיהו אמר
להו הכי אמר ר"ל משמיה דנברא רבה ומנו רבי חנינא * אשתו של אדם
מערבת שלא מדעתו ההוא טרוינא דהוה בשכבותיה דרב יהודה בר
אושעיא אמרי ליה אוגר לן רשותך לא אוגר להו אתו לקמיה דרב יהודה
בר מתנה לא הוה בדיה אתו לקמיה דרב יהודה אמר להו הכי אמר
שמואל אשתו של אדם מערבת שלא מדעתו מיתבי נשים שעירבו ונשתתפו
שלא מדעת בעליהן אין עירובן עירוב ואין שיתופן שיתוף לא קשיא * הא
דאמר הא דלא אסר הכי נמי מסתברא דא"כ קשיא דשמואל אדשמואל
דאמר שמואל * אחד מבני מבוי שרגיל להשתתף עם בני מבוי ולא נשתתף
בני המבוי נכנסין לתוך ביתו ונטלין שיתופן ממנו בעל כרחו רגיל אין שאין
רגיל לא שמע מינה לימא מסייע ליה * כופין אותו לעשות לחי וקורה למבוי
שאני

תוס' ד"ה מעשה בו. לא
דעתי למאי נחמקו רש"י
ותוס' צ"ה הא י"ל כפשוטו
דרז ס"ל מצדכא כהנא
דמתומין דש לו אסתמא
מקל תמור מחצרות וז'
מנעם דבחצירות דלמך
אהדי גמר ומקני. וא"כ
דרי' צ"י
דבתחומין אצ"י לזכות פ"ח
בחצירות ופ"ח ס' ט
מסיע לו דבחצירות אצ"י
לזכות. ואלו דרז עמו
מתמיר בתחומין כ"ח
דלמך בתחומין ופשוט:
ד"ה אתו לקמיה. ורש"י
אשתו. ע"י לעיל דף ס'
ע"כ ט"ה"ה בלא ר"ה שזכר
ולע"ז:
אשתו ניהא ליה
לאשתו ק"ל במתמיר
דשמואל צלשמו קמיתתא
ויון דכבר אמר צבצבי
ולקטיו מערבי ויטעו ג"כ
אפי' צ"י דהא מיימי ליה
לעיל אהיא דלמחן גז'
קמפק דלא רצה לה גז'
וא"כ מ"כ צלשמו והיה
נראה מהו ר"ה גדולה
לשפט ספקא דתוס' לעיל
דף ע' ד"ה יושב צב"ד
דלפטר דשפיר ולקטיו רק
דנכי אכל לא ליערבל
דלוקן שמואל לאשתו
דהכא מיימי צבצבל דזו
דוקא צלשמו ולא צבצבי
ולקטיו:

מוסף רש"י

ואין עוועין מפירותיה. והוא פתוח לה
(ע"ז ח"ה) דבי צבצבי.
שם עובדת כוכבים שלהם
(שם)

רבינו חננאל

ואין טועמין מפירותיה.
ושמואל אמר כגון
דאמר הני תמרי
לשיכרא דבי נצרפי
ושחתי ליה ביום אידם.
אמר אמיר אמרו לי
סבי דפומבדיתא הילכתא
שמואל. וחובטין על
מאן דאמר צריך להגביה
בחבית של (שוחפן)
[שיתופי מבואות] וכן
הקרקע טפה. והתביא
כיצד משתתפין מבוי
מניה אדם חבית של יין
של שמן של תחומין ושל
גרוגרות ושל שאר מיני פירות, בין משלו בין משל חבירו צריך להודיע. ומגביהה מן הקרקע
לחצורו. ופרק מאי לשהו דקתני טפה. איתמר שיתופי מבואות רב אמר אין צריך לזכות ושמואל אמר צריך לזכות.
עירוב תחומין כב אמר צריך לזכות ושמואל אמר אין צריך לזכות. בשלמא לשמואל דתנן בשיתופי מבוי ומזכה לתן. אלא
לרב דאמר שיתופי מבוי אין צריך לזכות קשיא ליה מתני'. ופרק תנאי היא, ר' חייא סבר צריך לזכות ור' ישמעאל ב"ר
יוסי אמר משום אב"י אין צריך לזכות. דתניא מעשה בכלתו של ר' אושעיא שהלכה למרחץ ועירבה לה תחומה משלה
ולא זכתה לה ואסר לה ר' חייא. ואמר לו ר' ישמעאל ב"ר יוסי בבבלי כל כך אתה מחמיר בעירובין, כך אמר אבא כל
שיש לך להקל בעירובין (בעירובין) הקל. וכן אמר ר' יוחנן דחמותה משל עצמה עירבה ולא זכתה לכלתה ולפיכך אסר

6) נראה דל"ל כד' מיהא ושמואל צלח בלא וכו' כ"ל וכן מסיים רבינו ליהדי בסוף הענין דשמואל וד"ה ש"ה אבא ס' וכו'.